

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Věry Skalické a soudců Mgr. Dagmar Bastlové a JUDr. Martina Hynka v právní věci

žalobkyně: **R.H.**, narozená XXXXX
bytem XXXXX
zastoupená JUDr. Petrem Novákem, advokátem
sídlem Kounicova 11, 602 00 Brno

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti ČR**
sídlem Vyšehradská 16, 128 00 Praha 2
pro doručování Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o 680.000 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalované proti rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2017, č. j. 45 C 160/2015-144

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném výroku I.
 - a) **potvrzuje** co do částky 175.000 Kč s ročním zákonným úrokem z prodlení od 19. 5. 2014 do 31. 12. 2017 ve výši 8,05 %, od 1. 1. 2018 do 30. 6. 2018 ve výši 8,5 %, od 1. 7. 2018 do 31. 12. 2018 ve výši 9 %, od 1. 1. 2019 ve výši 9,75 % do zaplacení,
 - b) **mění** tak, že co do částky 180.000 Kč s příslušenstvím se žaloba **zamítá**.
- II. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném výroku III. **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na nákladech řízení před soudy obou stupňů částku 16.456 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Petra Nováka, advokáta.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2017, č. j. 45 C 160/2015-144 bylo rozhodnuto o povinnosti žalované zaplatit žalobkyni částku 355.000 Kč s ročním zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % z částky 355.000 Kč od 19. 5. 2014 do zaplacení, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok I.), řízení bylo co do částky 25.000 Kč zastaveno (výrok II.), žalované byla dále uložena povinnost zaplatit žalobkyni úrok z prodlení z částky 25.000 Kč ve výši 8,05 % od 19. 5. 2014 do 24. 6. 2014, to vše do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku (výrok III.), žaloba byla co do částky 300.000 Kč s ročním úrokem z prodlení z částky 300.000 Kč ve výši 8,05 % od 19. 5. 2014 do zaplacení zamítnuta (výrok IV.), žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 6.218 Kč do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Petra Nováka, advokáta (výrok V.).
2. Proti rozsudku soudu I. stupně, a to pouze proti výroku I., III. a V., podala včasné a přípustné odvolání žalovaná, zrekapitulovala svůj dosavadní postup při odškodňování, jakož i postup soudu I. stupně, a má za to, že soud I. stupně nedostatečně zjistil charakter zásahů do pracovního života žalobkyně, přičemž k těmto bylo možno vyslechnout nadřízené, kolegy či jiné osoby, se kterými žalobkyně přicházela v práci do styku; nedostatečně také zjistil rozsah a charakter zásahů do rodinného života žalobkyně, k této otázce bylo možno vyslechnout příslušníky bližší či vzdálenější rodiny; dále nedostatečně zjistil zásahy do pověsti žalobkyně v místě bydliště, k tomuto bylo možno vyslechnout sousedy, přátele apod. Soud I. stupně své závěry postavil na výpovědi žalobkyně, žalovaná netvrdí, že každá účastnická výpověď je a priori bezcenná, jen je nutno zvažovat, kdy a k jakým tvrzením ji lze nařídit. Z povahy věci plyne, že právě zásahy do své vlastní osobní sféry pokládá každý za zvláště intenzivní. Výpověď účastníka je vždy zatížena subjektivitou a tendenčností. Výše uvedené pak logicky vyústí ve určitého deficitu ve zjištěném skutkovém stavu. Pokud jde o újmu žalobkyně na profesním životě, žalovaná připomíná, že v době, kdy bylo zahájeno její trestní stíhání, žalobkyně již několik měsíců pracovala ve Fakultní nemocnici Brno, a nijak netvrdila, že by zahájení trestního stíhání jakkoliv ohrožovalo její profesní sféru, když poté opět změnila práci, nebylo to z důvodu zahájení trestního stíhání. I když její nová nadřízená ve zdravotní škole věděla, co proběhlo v médiích, na situaci se jí vyptávala, je zřejmé, že jí ani tento zaměstnavatel nekladl nic za vinu, pokud jí svěřil výuku nových sester. Pokud jde o újmu na dobré pověsti, je zřejmé, že tuto soud I. stupně dovodil jednak z účastnické výpovědi žalobkyně, jednak z novinových článků provedených k důkazu. Rozsah a obsah těchto novinových článků nijak nedosvědčuje tvrzenou intenzitu újmy způsobené medializací, články jsou spíše popisné, konstatující fakta, nečíší z nich žádná skandalizace jména žalobkyně. Závěr, že ze způsobu zveřejňování informací „mohl nepříliš zainteresovaný čtenář nabýt dojmu, že skutečně za všechno může sestra H.“, žalovaná nemá za podložený. Medializace věci nebyla důsledkem trestního stíhání žalobkyně – k medializaci celého případu došlo více než půl roku předtím, než bylo žalobkyni sděleno obvinění. K tíži státu nelze přičítat, že by medializaci orgány státu samy vyvolaly, např. nevhodným vyjádřením, zákulisním pouštěním informací, manipulací s fakty apod. Nic z tohoto nebylo prokázáno. Pokud jde o újmu na pověsti žalobkyně, pak závěry o zhoršené dobré pověsti by bylo nutno v řízení tvrdit a také i prokázat, že její okolí se skutečně domnívalo, že je vinna, že jí rodina, přátelé či vůbec její okolí nijak nepodpořili, že jí nedůvěřovali, že nevěřili jejím vysvětlením, že jí obviňovali. Nic z tohoto nebylo tvrzeno ani prokázáno. Z účastnické výpovědi žalobkyně lze pouze vyvodit to, že rodina, přátelé a známí o celé věci věděli a na tuto věc se jí dotazovali. Zcela zde tedy chybí ono zavržení, odsouzení či alespoň nedůvěra, což jsou podle názoru žalované podstatné znaky zásahu do dobré pověsti. Pokud jde o přiznanou výši peněžitého zadostiučinění, pak žalovaná s hodnocením soudu prvního stupně nesouhlasí, má za to, že přiznaná částka je

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

nepřiměřeně vysoká, vymyká se dosavadní soudní praxi, odkázala na judikaturu Nejvyššího soudu ČR. Žalovaná také vznesla výhrady k přiznanému úroku z prodlení, úprava žaloby neměla být provedena formou změny žaloby, ale částečným zpětvzetím. Pokud byla připuštěna změna žaloby, ohledně úroku z prodlení pak žalovaná má za to, že nárok je promlčen „jako celek“.

3. K odvolání žalované se žalobkyně písemně vyjádřila dne 17. 1. 2018, navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně jako věcně správného. Pokud žalovaná v rámci svého odvolání zpochybňuje výpověď žalobkyně a navrhla za tímto účelem jiné důkazy, pak s ohledem na koncentraci řízení tyto nelze připustit. Stát se snaží bagatelizovat dopad trestního stíhání do osobní sféry žalobkyně, a to i za cenu spekulací, které v jednotlivých bodech svého odvolání prezentuje. Jedná se o čistě účelovou snahu odčinit zavinění státu na újmě žalobkyně měrou co možná nejmenší. Pokud k otázce výše zadostiučinění žalovaná odkázala na věc tzv. „Komanda ČEZ“, pak si lze jen těžko představit, že „ostří hoši z komanda ČEZ“ nesli tíhu trestního stíhání stejnou měrou jako zdravotní sestra, která je navíc svojí povahou, jak vyplynulo z účastnického výslechu, poměrně „křehká duše“. Žalovaná srovnává nesrovnatelné a při svých srovnáních uvádí až nezdravě formalizující kritéria s naprostým přehlížením individuality žalobkyně. Takovýto přístup státu se dá označit za mírně řečeno nespravedlivý, právě individualita každého člověka je přitom v posouzení míry přiměřenosti zadostiučinění tím hlavním kritériem. Je pak na úvaze soudu, jak osobní profil a míru zásahu nezákonného trestního stíhání do sféry poškozeného zhodnotí. Nalézacímu soudu v tomto směru nelze nic vytknout.
4. Odvolací soud poté, co zjistil, že odvolání bylo podáno včas (§ 204 odst. 1 o. s. ř.), k tomu oprávněnou osobou (§ 201 o. s. ř.), jsou uplatněny zákonné odvolací důvody (§ 205 odst. 2 písm. d/, e/, g/ o. s. ř.), přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání žalované je zčásti důvodné.
5. Mezi účastníky není sporu o tom, že v důsledku nezákonného rozhodnutí o zahájení trestního stíhání ze dne 15. 10. 2010, které následně skončilo zprošťujícím rozsudkem, žalobkyni přísluší ve smyslu ustanovení § 31a zákona č. 82/1998 Sb. přiměřené zadostiučinění; zůstává sporem, v jaké výši v případě relutárního odškodnění jej lze žalobkyni přiznat.
6. Podle ustanovení § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. bez ohledu na to, zda byla nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem způsobena škoda, poskytuje se podle tohoto zákona též přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu.
7. Zadostiučinění se poskytne v penězích, jestliže nemajetkovou újmu nebylo možno nahradit jinak a samotné konstatování porušení práva by se nejevilo jako dostačující. Při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění se přihlédne k závažnosti vzniklé újmy a k okolnostem, za nichž k nemajetkové újmě došlo (§ 31a odst. 2 cit. zák.).
8. Předmětem odvolacího přezkumu zůstal výrok o povinnosti žalované zaplatit žalobkyni zadostiučinění ve výši 355.000 Kč s příslušenstvím, výrok o povinnosti žalované zaplatit žalobkyni úrok z prodlení z částky 25.000 Kč ve výši 8,05 % od 19. 5. 2014 do 24. 6. 2014, to za stavu, kdy zamítnutí nároku o další peněžité plnění (300.000 Kč s příslušenstvím) a zastavení řízení co do částky 25.000 Kč je pravomocné, neboť žalobkyně odvolání nepodala.
9. V projednávané věci odvolací soud dospěl k závěru, že soud I. stupně dostatečným způsobem zjistil skutkový stav a ze skutkového stavu též vyvodil náležité závěry.
10. Soud I. stupně zcela správně v souladu s judikaturou k této problematice vycházel z toho, že při stanovení formy či výše zadostiučinění se vychází především z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání (v daném případě od 15. 10. 2010 do 27. 8. 2013, tj. 34 měsíců), z dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby; forma a případná výše zadostiučinění pak nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti (viz rozsudek NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 ze dne 27. 6. 2012, rozsudek sp. zn. 30 Cdo 914/2011 ze dne 31. 5. 2012 a další), musí též odpovídat ekonomické realitě České republiky např. s ohledem na cenovou úroveň nebo výši

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

průměrné mzdy (rozsudek NS ČR sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 ze dne 16. 9. 2015) a dále *musí odpovídat výši zadostiučinění přiznaného v případech, které se s projednávanou věcí v podstatných znacích shodují; významnější odchylka je možná jen tehdy, bude-li soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna* (viz shora citovaný rozsudek NS).

11. Vliv trestního stíhání na život žalobkyně zjistil soud I. stupně dostatečně, žalobkyně ve své výpovědi podrobně vylíčila jednotlivé zásahy do osobnostní sféry, vypověděla o svém stresu, strachu z odsouzení, narušení klidu na výchovu dětí, tehdy ve věku 13 a 15 let, narušení klidu rodinného prostředí, o pocitu ponížení v souvislosti s trestním stíháním umocněným medializací případu; žalovaná, ač při jednání soudu I. stupně byla řádně dle ustanovení § 119a odst. 1 o. s. ř. poučena, žádné další rozhodné skutečnosti neuplatnila, nenavrhlala žádné důkazy k příp. prokázání menší závažnosti vzniklé újmy poškozené oproti tvrzení a důkazům žalobkyně. Soud I. stupně za této situace správně vyšel ze shora označeného důkazu.
12. Soud I. stupně v hodnocení konkrétních okolností případu též správně připomněl medializaci ve smyslu poměrně rozsáhlého okruhu příjemců informací o případu žalobkyně, a to včetně snímků přímo z lavice obžalovaných v jednací síni Okresního soudu Brno-venkov s uvedením celého jména žalobkyně a umístění poškozené na záznamu, což nepochybně umocnilo zásah do osobnostní sféry poškozené.
13. Soudu I. stupně lze pouze vytknout, že se nepokusil shromáždit rozhodnutí k náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním, které skončilo zproštěním obžaloby nebo zastavením, aby porovnal i jiné případy podobného charakteru z pohledu přiznané výše zadostiučinění podle § 31a odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb. (viz 30 Cdo 1747/2014), aby tak i tímto způsobem odůvodnil přiznanou výši zadostiučinění. Odvolacímu soudu je samozřejmé z úřední činnosti známo, že rozmezí částek přiznané nemajetkové újmy je založeno na poměrně rozmanitých skutkových okolnostech jednotlivých případů; v tomto směru však lze odkázat na rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 44 Co 136/2018-384 ze dne 6. 6. 2018, kde po uhrazení částky 40.000 Kč stejnou žalovanou došlo k přiznání další částky zadostiučinění ve výši 100.000 Kč s příslušenstvím (trestní stíhání z hlediska délky „narušení životní pohody žalobce“ zde trvalo 20 měsíců), dále na rozsudek č. j. 44 Co 650/2017-271 ze dne 28. 2. 2018, kde rovněž po uhrazení 40.000 Kč touto žalovanou bylo rozhodnuto o přiznání dalších 60.000 Kč (trestní stíhání zde trvalo 20 měsíců), přičemž odvolací soud v tomto případě vyjádřil názor, že částka poskytnutá žalobci soudem I. stupně se pohybuje spíše na dolní hranici přiznávaných odškodnění za (skutkově obdobná) „nezdařená“ trestní stíhání. V citovaném rozhodnutí odvolací soud dále poukázal na případ cca rok stíhaného policejního prezidenta Petra Lessyho, kdy žalovaný (ČR – MS ČR) nepopíral slova své tiskové mluvčí o odškodnění 600.000 Kč (zjištění z řízení Krajského soudu v Brně sp. zn. 44 Co 530/2016 při účasti České republiky – Ministerstva spravedlnosti ČR), dále na případy odškodnění jiných osob, a to v částce 400.000 Kč (pravomocně - ukončeno pod sp. zn. 30 Cdo 734/2017), v částce takřka 500.000 Kč (30 Cdo 701/2016).
14. Na podkladě shora uvedeného dospěl odvolací soud k závěru, že rozsudek soudu I. stupně je v rozsahu částky 175.000 Kč s příslušenstvím věcně správný, když odškodnění žalobkyně v celkovém rozsahu 200.000 Kč (25.000 Kč žalovaná žalobkyni uhradila po podání žaloby) odpovídá hledisku závažnosti vzniklé újmy na straně poškozené v jednotlivých složkách její osobnostní sféry, dále i okolnostem konkrétního případu, kdy žalobkyně sice byla trestně stíhána pro nedbalostní trestný čin s poměrně nízkou horní hranicí trestní sazby, avšak s možností uložení i trestu zákazu činnosti, což při kvalifikaci žalobkyně nutně muselo být významně stresujícím prvkem; navíc dopad trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené, které trvalo 34 měsíců, což je významně víc než ve shora porovnávaných případech, nemohl objektivně být nikterak zanedbatelný, aby bylo možno příp. uznat plnění žalované ve výši 25.000 Kč za přiměřené. Proto byl rozsudek soudu I. stupně ve shora uvedeném rozsahu podle ustanovení § 219 o. s. ř. potvrzen, a to včetně příslušenství z částky 25.000 Kč za období od 19. 5. 2014 do 24. 6. 2014 (plnění žalované až po podání žaloby). Ve zbývající části (180.000 Kč s příslušenstvím) byl

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

rozsudek soudu I. stupně v napadeném výroku I. změněn tak, že žaloba byla zamítnuta (§ 220 odst. 1 o. s. ř.), neboť v tomto rozsahu již odvolací soud přiznané zadostiučinění vyhodnotil jako překračující přiměřenost z hlediska ustanovení § 31a odst. 2 zák. č. 82/1998.

15. Námitka promlčení úroku z prodlení „jako celku“, vznesená žalovanou s ohledem na procesní postup soudu I. stupně při jednání dne 12. 10. 2017 po částečném zpětvzetí žaloby žalobkyní co do částky 25.000 Kč, nebyla shledána důvodnou, žalobkyně jasně specifikovala, v jakém rozsahu žádá projednání žaloby, soud I. stupně o celé zbývající projednávané věci také rozhodl. Lze připustit, že mělo být rozhodnuto o zastavení řízení v rozsahu zpětvzetí (§ 96 odst. 2 o. s. ř.), nikoliv o změně žalobního návrhu dle § 95 o. s. ř., nicméně toto procesní pochybení v daném případě nemělo vliv na rozsah předmětu, o kterém soud jednal a rozhodoval (§ 152 odst. 2 o. s. ř.).
16. Podle ustanovení § 142 odst. 1 a § 224 odst. 1 o. s. ř. přísluší úspěšné žalobkyni právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů, tyto tvoří náklady právního zastoupení za čtyři úkony právní služby, a to převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby dne 23. 5. 2014, účast u jednání soudu I. stupně dne 12. 10. 2017, vyjádření k odvolání žalované ze dne 17. 1. 2018 (§ 11 odst. 1 písm. a/, d/, g/, k/ vyhl. č. 177/1996 Sb.), dle ustanovení § 9 odst. 4 AT činí odměna za jeden úkon právní služby 3.100 Kč, za 4 úkony pak 12.400 Kč, dále 4 x náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 cit. vyhl. po 300 Kč, to vše navýšeno o 21 % DPH ve výši 2.856 Kč; celkem 16.456 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je dovolání přípustné. Dovolání se podává k Nejvyššímu soudu ČR ve lhůtě do dvou měsíců od doručení rozhodnutí u soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Brno 12. června 2019

JUDr. Věra Skalická v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.